

‘Overal zie je aftakeling, maar ook *vrolijkheid*’

Een nieuw seizoen van KRO-NCRV's Anita wordt opgenomen begint. Ditmaal loopt Anita Witzier mee in zes verschillende instellingen voor ouderenzorg. 'Door ouderen onder te brengen onder één dak, nemen we ze in feite veel af.'

TEKST: BRAM DE GRAAF, BEELD: STIJN GHIJSEN, BART VAN HATTEM

Ik wilde al heel lang een serie over ouderen maken”, zegt Anita Witzier. “Ik vroeg me af: hoe is het om ouder te worden? Om het leven dat je hebt geleid en hebt opgebouwd achter te moeten laten en met onbekenden onder één dak te moeten wonen? En zo een groot deel van de regie over je leven uit handen te geven? Heb je daar nog keuze in? En hoe gaat het er in zo'n instelling aan toe? Het is immers ons aller voorland.”

VADER WITZIER

In het vijfde seizoen van *Anita wordt opgenomen* loopt Anita daarom mee in verschillende instellingen voor ouderenzorg. Eerdere seizoenen gingen over de psychiatrische en verslavingszorg, de vrouwengevangenis en 'geneeskunde van de wieg tot het graf'. “Elk seizoen is me dierbaar. Maar natuurlijk staat de wereld van de ouderen dicht bij mij dan de gevangenis”, zegt ze. “Niet iedereen belandt in de gevangenis.” Ze kent het ook van dichtbij: haar vader zat in de laatste fase van zijn leven een jaar in een zorginstelling. “Na mijn moe-

ders overlijden hadden we hem beloofd dat hij zo lang mogelijk thuis kon wonen. Dat was zijn grote wens. Op een moment ging dat echter niet meer. Hij wilde per se in Groot-Amers blijven, waar hij was geboren en getogen. Het toeval wilde dat daar een nieuw zorgcentrum werd geopend. Ik regelde voor hem een ruime kamer waarin hij veel eigen spullen kwijt kon en met uitzicht op de kerktoren waaraan hij was verknocht. Dat was natuurlijk fantastisch, en hij werd daar goed verzorgd. Maar het liefst was hij thuisgebleven.”

VEEL VORMEN

Tijdens de uitgebreide research voor het programma realiseerde Anita zich pas hoeveel verschillende vormen ouderenzorg er zijn. Ze moest daarom een keuze maken. Aan bod komt onder meer Bronbeek in Arnhem, een verzorgingstehuis voor veteranen. “Allemaal mannen die eenzelfde soort leven hebben geleid, met prachtige verhalen.” In het Wereldhuis in Boxtel, voor onder andere mensen met een migratieachtergrond, zag ze hoe andere culturen met

ouderen omgaan. “Ze worden hier verzorgd door mensen die hun moedertaal spreken en gewoonten kennen. Dat is belangrijk, want veel bewoners dementeren en vallen terug in die taal.” En op Zorgerf Buiten-Land in Putten buitelde ze over de loslopende boerderijdieren. “We volgden hier onder anderen Kees en Lucy, die al heel lang samen zijn. Lucy had parkinson en Kees werkte er als vrijwilliger, zodat hij elke dag bij haar kon zijn. Langzaam maar zeker raakte hij zijn vrouw kwijt, dat was zo verdrietig.” Anita beleefde meer confronterende momenten. “Overal zie je de onvermijdelijke aftakeling. Maar aan de andere kant is er het optimisme en de vrolijkheid. Zo beleeft men aan iets simpels als bingo ontzettend veel plezier en zijn er veel enthousiaste en betrokken zorgmedewerkers.”

CORONAVIRUS

De opnames begonnen vorig jaar en waren nog niet afgerond toen het coronavirus toesloeg. Gesprekken moesten op afstand worden voortgezet; enkele ouderen die Anita volgde

‘Er zijn veel enthousiaste en betrokken zorgmedewerkers’

Indië drie jaar geen bezoek gehad. Waar hebben we het over?”

GROOT MISVERSTAND

Anita heeft veel geleerd van de nieuwe serie. “We zien ouderen altijd als een homogene groep. Dat is een groot misverstand. Iedereen blijft in principe zichzelf, met een eigen karakter, wensen en verlangens. Door ze onder te brengen onder één dak, nemen we ze in feite veel af. Ze krijgen er zorg voor terug, maar we doen ze ook tekort doordat we ze niet meer als individu zien. Dat doen wij natuurlijk als samenleving. Vroeger was het vanzelfsprekend dat ouderen bij hun kinderen inwoonden en deel bleven uitmaken van het gezin en het leven. Dat vind ik een groot gemis.”

Of haar eigen angst om ouder te worden is toe- of afgenomen, vindt ze moeilijk te zeggen. “Allebei, denk ik. Er zijn altijd mogelijkheden om bezig te blijven en onder de mensen te komen. Maar als je lichamelijk een wrak bent, is er niets. Tegen die aftakeling en afhankelijkheid zie ik heel erg op. Het is al heel wat als ik in goede gezondheid oud word en alles nog kan doen. Zoals de 94-jarige Marty in dit seizoen. Ze gaat onverstoort haar eigen gang en is helemaal bij de pinken. Daar teken ik voor.”

[ANITA WORDT OPGENOMEN | ZONDAG | NPO 1 | KRO-NCRV | 21.15]

overleden aan het virus. “Het was intens en verdrietig. Toch hebben we onze insteek niet volledig veranderd. We laten zien wat corona voor hen en de huizen betekent. Ik heb enorm veel bewondering voor hoe ouderen ermee omgaan.

In Boxtel zitten ook bejaarde Witte Zusters, die in de missie in Afrika werkten. Ze bouwden daar scholen, gaven onderwijs en weerstonden gewapende militieën. ‘Ik heb voor hetere vuren gestaan’, zei een zuster. En een veteraan in Bronbeek zei: ‘Ik heb in Nederlands-